

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy

Místo, kde žijeme

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

ČJS-5-1-03 p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-05 p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

Lidé kolem nás

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

ČJS-5-2-01 p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03 p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

Sestaví jednoduchý osobní / rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírek muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti;

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

ČJS-5-3-03 *p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*

Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Dílčí výstupy

Místo, kde žijeme

- vysvětlí, co je kontinent a oceán, najde je na mapě
- ukáže na mapě polokoule a zeměpisná pásma,
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy
- orientuje se na mapě ČR (kraje, povrch, řeky ...), poznává důležitost jednotlivých oblastí pro získání surovin, zemědělství, průmysl odpočinek, chápe význam ChKO,
- jednoduchým způsobem posoudí význam vyhledaných informací z různých hledisek
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
- ukáže na mapě nejdůležitější pohoří, nížiny, moře, řeky, jezera Evropy
- orientuje se na mapě Evropy podle světových stran
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody a kulturních památek

Lidé kolem nás

- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce
- ví o historickém, kulturním i politickém významu hlavního města,
- seznámí se s pověstí o založení Prahy
- objasní historické důvody zařazení státních svátků, zná symboly našeho státu
- chápe správní, historické přírodní odlišnosti států Evropy, vypráví zážitky a zajímavosti z vlastních cest, chápe nutnost spolupráce s evropskými státy, porovnává jejich odlišné způsoby života a kultury,
- je seznámen se zvláštnostmi osídlení v zemských pásmech včetně rostlinstva a živočichů
- ví o nepříznivých zásazích člověka do přírody, poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce

- je veden k chápání osobností ostatních, solidaritě, pomoci s dějinnými událostmi,
- využívá archivů, knihoven, médií, k pochopení mezi jevy a ději, sleduje minulost a současnost v regionu, využívá vzpomínek příbuzných i jiných pamětníků k porovnání života a práce v minulosti i současnosti, vyhledává zajímavosti, pověsti z rodného kraje
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
- obhájí při konkrétních činnostech a vyprávěních své názory,
- dohodne se na společném postupu při řešení zvoleného úkolu se spolužáky
- rozpozná v jednání a chování významných osob nedodržování demokratických principů
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, zkontroluje cenu nákupu, ví co je spořivost, půjčování peněz

Lidé a čas

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti i současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti i současnosti

Učivo:

Místo, kde žijeme

mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky

Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování

Lidé kolem nás

chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,

vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Lidé a čas

orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období

současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny

regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Mezipředmětové vztahy

ČJ – vypravování o cestování

ČJ – vypravování z prázdnin

VV – památky, ilustrace k pověstem

ČJ – reprodukce textu

ČJ – čtení, úryvků z knih, ukázky básní určené k dané době

ČJ – vlastní jména, názvy států

M – slovní úlohy k dané problematice

Průřezová témata

VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

EGS - Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
EGS - Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže

OSV – Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí – Já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mě, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne, jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení, moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí

OSV – Osobnostní rozvoj – Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učiva i studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

OSV – Sociální rozvoj – poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině / třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí.

OSV – Sociální rozvoj – mezilidské vztahy -péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů, vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny).